

JENTER

REGISSØR	HANNE MYREN
NASJONALITET	NORSK
SPRÅK	NORSK
PRODUKSJONSÅR	2006
SPILLETID	1 T 15 MIN
SENSUR	11 ÅR, EGNET FRA 13 ÅR
FOTO	ODD REINHARDT NICOLAISEN
PRODUKSJON	MEDIEOPERATØRENE
DISTRIBUSJON	ORO FILM
	FILMSTUDIEARK SKREVET AV ÅSE MARIT MEYER
KLASSETRINN	8. - 10. KLASSE
FAG	NORSK, SAMFUNNSFAG, KUNST OG HÅNDVERK
EMNER	IDENTITET, VENNSKAP, SEKSUALITET, FILMKUNNSKAP

DETTE ER ET FILMSTUDIEARK UTGITT AV FILM&KINO. FOR Å BESTILLE BILLETTER TIL FILMEN TA KONTAKT MED DIN NÆRMESTE KINO

JENTER

Dokumentarfilmen følger en gruppe jenter på Ruse-løkka skole i Oslo i ett år, fra våren i 9. klasse og frem til avslutning av 10. klasse.

Først og fremst fokuserer *Jenter* på bestevenninnene Iselin og Mahsa som går i samme klasse når filmen starter. De er begge i en periode av livet hvor alt er nytt og spennende, men også skremmende. De røyker som dampmaskiner, flørter med gutter og er frekke mot lærerne. De ler av at de gjør det dårlig på skolen og sier at de vil gifte seg med hverandre.

Mahsa kan være utagerende og etter hvert føler ikke Iselin seg hjemme i dette. Det dukker opp konflikter, og Iselin og Mahsa bryter vennskapet. Iselin bytter klasse og finner nye venninner i Maria og Caroline, som er en del av den litt mer forsiktige og pyntelige Frognergjengen.

Mens Iselin gjør det bedre på skolen og får nye bestevenninner, blir det vanskeligere for Mahsa - hun har problemer i skolen og mister status i klassen. Hun begynner å henge med Julie, som også definerer seg som "gangster". På utsiden går det tilsynelatende bra med Iselin, men egentlig har hun vanskelig for å passe inn i den nye gjengen.

Filmen følger jentene i et maktspill mellom venninner, der den egentlige kampen handler om å finne seg selv. *Jenter* er en ærlig og ekte film der jentene i filmen tør å dele både hemmeligheter og sårbare sider med publikum.

TEMA

- Vi speiler oss i venninnene våre for å se hvem vi er. Vi bytter venninner når vi ikke lenger vil være som dem eller ikke kjenner oss igjen i dem lenger. Vi blir sårbare om vi blir byttet ut med en annen eller strever

for å bli likt. Det er på denne arenaen, mellom venninnene, at maktkampen utspiller seg. Der kampen handler om å få være seg selv på egne premisser, sier regissør Hanne Myren.

Jenter viser hva som foregår bak intrigene og maktkampene, for et venninneforhold er ofte preget av sterke følelser - mellom jenter kan et vennskap nesten være som en forelskelse. Dermed blir et svik også tungt å bære. Men det kan ofte ikke vises, da er det lettere å ta på en maske og lete etter nye venninner. *Jenter* er en sår fortelling om hvor hardt det kan være å stå på terskelen til voksenlivet mens man samtidig forsøker å finne ut hvem man er eller hvem man vil være.

Filmen tematiserer feminine maktstrukturer i en alder der mye står på spill, og alt skal gjøres og prøves for første gang. Samtidig dekker *Jenter* mange sider av det å være ung, og er svært godt egnet som utgangspunkt for mange diskusjonstemaer.

I de sårbare ungdomsårene betyr vennskap ofte alt: hvem er man uten andre og hvordan er det å føle at man ikke blir akseptert for den man er?

Det kan være interessant å la klassen se filmen sammen og deretter dele klassen i diskusjonsgrupper hvor jentene og guttene først er hver for seg og deretter har en felles diskusjon og samtale rundt filmen. Da tør elevene å være mer åpne, samtidig som man kanskje vil oppdage at mange av filmens problemstillinger tildels er uavhengige av kjønn. Eller er de det?

Elevene kan også skrive sin egen "anmeldelse" av filmen før de deles i diskusjonsgrupper. Da har alle en mulighet til å gi sin tolkning og synspunkter før de hører hva andre mener, det gir god trening i å hevde sitt eget synspunkt.

IDENTITET

Hvem er jeg? - i forhold til verden, til mitt indre og til de andre? Innen både filosofiske og psykologiske fag er dette et kjernesporsmål. Alle mennesker har et behov for å definere seg selv og sin identitet. Forskning hevder at allerede fra et spedbarn er rundt 8-9 måneder begynner "kampen" for å oppdage seg selv, "jeg'et", som man sier i psykologien. Alle mennesker er unike, men samtidig ønsker de fleste også å være en del av et felleskap, det er også et grunnleggende behov ved det å være menneske. Når man er et lite barn er

det ofte foreldre eller familien vi speiler oss i for å finne ut både hvem man er og hvordan man skal tilpasse seg til en større helhet. Det kalles sosialisering. Ofte definerer familie og familieforhold hvem du er, eller hvordan du bør være. Men kanskje er det ikke slik man føler seg inni seg. Når puberteten og ungdomstiden setter inn, blir det viktig å finne sitt "jeg", sin identitet utenfor familien. Venner og miljø blir veldig viktig, men samtidig blottlegger man sin sårbarhet. Man ønsker å tilpasse seg, og vi speiler oss ofte i andre for å finne likheter - eller forskjeller - som gjør at vi velger oss bort fra en gruppe, til fordel for andre. Det kan føles tungt å stå helt alene, vi er avhengige av samspill med andre for å utvikle oss og lære mer om oss selv. Blir du sett og hørt, kan du skape en identitet og et rom der du kan utfolde deg. De med store "livsrom" (mange steder der man kan utfolde seg) har mange muligheter. De med små "livsrom" blir tvunget til å leve mer på andres premisser.

- Hvem er man uten vennene sine?
- Hvordan er det å stå alene når vennene dine ikke aksepterer hvem du er?
- Hvordan er det å føle at man ikke passer inn i noen norm eller gruppe? Hva kan skje da?
- I våre dager knyttes identitet tett opp til klær og utseende, vi tror vi vet hvem andre er utfra hva de har på seg og hvordan de ser ut. Vi kler opp oss selv for å markere den vi er eller ønsker å være. Jentene i filmen kommenterer både klær og sminke for å beskrive hvem andre er. Hvordan er dette i din klasse eller blant dine venninner/venner?
- Hva er det som bestemmer hvem du er? Er det andre som påvirker deg til å være på en spesiell måte?
- Er det mulig å være annerledes på deres skole? Hva skal til for å skille seg ut? Har penger og status noe med dette å gjøre? Hva med legning, nasjonalitet og religiøsitet?

Filmen viser at jentene finner ut hvem de er når de "speiler seg" i hverandre. Når de ikke vil være som venninnene sine, finner de nye.

- Tror dere dette stemmer?
- Filmen handler også om å bli sett. Føler du at du blir sett som den du er?

JENTER, MAKT OG HERSKETEKNIKKER

Når man snakker om makt, tenker man ofte først på politikere og næringslivsledere, eller kanskje lærere og

foreldre - voksne som på ulike måter bestemmer over barn og unge. Man aksepterer lettere at voksne autoriteter har makt, det har blant annet med aldersforskjeller å gjøre, men også at de har virkemidler som kan gjøre livet vanskeligere hvis man bryter visse regler. Mange har sikkert følt makten foreldre har når de inndrar lommepenger hvis man bryter avtaler eller ikke følger opp husregler. Makt og maktmisbruk mellom jevnaldrende kan være verre å akseptere og kan føles nedverdiggende på et annet plan. En maktkamp mellom venninner handler ofte om å kjempe for å få være seg selv på egne premisser, finne sin identitet og være den man er. Fordi man er avhengig av anerkjennelse fra hverandre, blir man sårbar om man er den "svake" i forholdet. De som utøver makt over andre benytter gjerne det man kaller hersketeknikker. De kan være både bevisste og ubevisste.

- Det ligger mye makt i å kunne definere hvem andre er, og det er alltid noen som leder an i å beskrive andre. Er dette en typisk feminin maktstruktur?
- Har du opplevd at noen av dine venninner/venner bevisst bruker hersketeknikker over deg? Beskriv hva du mener er hersketeknikker og hvorfor.
- Det sies at gutter er flinkere til å gjøre opp for seg på en mer direkte måte og skværer fort opp. Men er dette sant? Bruker ikke også gutter samme typer hersketeknikker som jenter?
- Hva slags makt har jenter over gutter og omvendt?

VENNSKAP

- Hva er et ekte vennskap og hvordan vet man at det er ekte?
- Hva betyr din nærmeste venninne/venn for deg?
- Tåler et vennskap absolutt ærlighet?
- Hvor viktig er det å ha en venninne/venn som ser hele deg?
- Tør du å være deg selv ovenfor dine nærmeste venner?
- Hvor mye påvirker venner deg når det gjelder valg av klær, forelskelse og skolearbeid?
- Er jentene i filmen og deres vennskap og væremåte noe du gjenkjenner i egen klasse og miljøet på skolen?

SEKSUALITET

Jentene i filmen snakker mye om sex og erfaringer; hva de tror gutter ønsker, og hva de selv ønsker.

- Hvor mye snakker dere med venninner/venner om sex?
- Hvor viktig er sex? Er det et press for å ligge med noen?
- Er det fremdeles slik at jenter lettere får et dårlig stempel på seg hvis de har ligget med noen, mens guttene kan ligge med så mange de vil uten at det gir dem noe dårlig rykte? Hva har det å si for kvinnelig seksualitet?
- Hva synes dere om holdningen jentene i filmen har til sex? Er dette vanlig hos all ungdom? Hva synes dere om grensene som jentene i filmen setter for seg selv?
- I Norge er den seksuelle lavalderen satt til seksten år. Er det noe dere snakker om eller bryr dere om? Og hvorfor tror dere denne alderen er lovfestet?

JENTER OG ROLLEMØNSTER

På skolen til jentene er det stor forskjell mellom jentene; i måten de oppfører seg på, hvordan de går kledd og hvordan de snakker.

- Hvordan vil dere beskrive forskjellen mellom dem og de ulike typene? Er denne forskjellen viktig?

Det er forskjellige typer jenter med i filmen. Noen er mer utagerende enn andre og har problemer med å tilpasse seg skolen. Vi er kanskje mer vant til at gutter er utagerende og bråkete, og reagerer sterkere når jenter er annerledes enn normen.

- Hva betyr det å være jente? Finnes det regler for hvordan man bør oppføre seg og kle seg?
- Hvorfor tror du Mahsa sier "jeg hater å være jente!?" Har jenter mindre frihet? Og i så fall på hvilken måte?

DOKUMENTARFILM

Jenter er ikke en dokumentarfilm som gir konkrete svar på temaene som presenteres. Filmskaperen intervjuer ikke de enkelte jentene for å få svar på hvordan det er å være en jente på 14-15 år som leter etter å finne seg selv og sin plass i verden. I filmteorien vil en slik type dokumentarfilm omtales som en observerende dokumentar. Det betyr at filmskaperen er til stede og filmer/dokumenterer det som utfolder seg, men uten å

vise at hun er tilstede og filmer, og uten å blande seg inn med kommentarer eller spørsmål.

- Hvordan tror dere tilstedeværelsen av et kamera og en filmskaper påvirket skolehverdagen, og hvordan opplever dere at elevene i filmen forholder seg til at det er et kamera til stede? Tror dere de som er med i filmen er helt autentiske (ekte) når de har filmkameraet rettet mot seg?
- Hvem er filmskaperen og hvordan tror dere hun har jobbet? I en observerende dokumentarfilm skal ikke filmskaperen instruere de som deltar, men forsøke å fange situasjoner som oppstår mens regissøren/filmteamet er der.
- Tror du det er vanskelig å ikke instruere de som filmes? Hva med festene, røyking og drikking og kommentarer om hasjrøyking? Er det modig av jentene å blottlegge seg på denne måten? Tror du at jentenes foreldre har fått se noe av materialet før filmen ble ferdig?
- Ville dere turt å vise for åpent kamera den delen av ungdomslivet som foreldrene ikke kjenner så godt til?

En fiksjonsfilm betyr at historien vi ser er basert på et oppdiktet univers der skuespillere agerer ekte karakterer. Diskuter ordet "sannhet" i forhold til dokumentarsjangeren; er en dokumentarfilm alltid mer sann enn en fiksjonsfilm?

- Opplever dere filmen som "troverdig" og "sann"? Tror dere filmen gir et riktig bilde av "virkeligheten" til disse jentene?
- Hva mener dere er den største forskjellen på en fiksjonsfilm og en dokumentar?
- Filmene er 75 min lang, men det er utallige timer med opptak som ligger bak de minuttene vi ser. En annen filmskaper ville kanskje valgt helt andre scener når filmen klippes ned til en helhetlig film på 75 minutter. I hvor stor grad mener dere en film (eller en tv-reportasje) er bestemt ut fra hvem som formidler den?